

Under strecket Sedan 1918

Tv-serierna speglar hur korrumpierade vi är

Genom tv-serier som "Succession" och "Billions" har strömningstjänsterna börjat vända strålkastarljuset mot finansvärlden. Men har vi att göra med tomma karikatyrer av livet i den ekonomiska maktens korridorer eller giltig kritik av den kapitalistiska ordningen?

Nu när säsong tre av tv-serien "Succession" har kommit igång tycks det råda konsensus om att det är bland det bästa som visas just nu. Det råder ingen tvekan om att den är skickligt skriven och vackert producerad. Man blir lätt fast: att följa den plågade (och plågande) familjen Roys interna konflikter, under patriarken Logan Roys kontroll, är nästan oanständigt njutningsfullt.

Kritiker älskar att jämföra serien med Shakespeare. Matt Zoller Sietz skriver till exempel i New York Magazine att intrigen i "Succession" är som "ett möte mellan King Lear och Arrested Development", och de referenserna är definitivt en viktig del av seriens charm.

I The Guardian hyllar Rachel Connolly den ärliga skildringen av miljardärarvingarnas själviska och narcissistiska fåfänga. Själva titeln, "Succession", anspelar på en central aspekt av berättelsen: det handlar om aristokratisk dominans och nedärvd rikedom på en nivå som går bortom nationell reglering. Äktenskap, allianser, fejder och syskonrivalitet bidrar alla till populärkulturens besatthet av olika former av kungligheter och tanken att de innerst inne behöver kärlek precis som oss andra.

Men på vilket sätt reflekterar en serie som "Succession" kapitalismens verkningar i dag?

Rupert Murdoch med familj – som enligt Forbes innehar plats 71 på listan över de rikaste i världen – sägs vara en av seriens inspirationskällor. Steve Cohen, som i sin tur pekats ut som modellen för Bobby Axelrod i en annan populär och tematiskt besläktad tv-serie, "Billions", är listad på 119:e plats. Så kanske har vi inte att göra med finansvärldens sanna titaner, trots allt.

På vilka sätt kan då dessa tv-dramer komma med någon form av kritik? Det kan inte enbart handla om porträtterandet av den härskande klassen som en rad patologiskt

egoistiska, ondskefulla karikatyrer som gör saker som får publiken att vrida sig av voyeuristisk fasa. Snarare iscensätts här moraliska dilemman som vittnar om hur det kapitalistiska systemet fungerar för dessa individer och vilka val de kan göra. Om vi tittar på ett par exempel från de ovannämnda serierna blir det kanske tydligare hur de liknar varandra och hur de skiljer sig åt.

En central aspekt av handlingen i "Succession" är mörkläggningen av systematiska fysiska och sexuella övergrepp inom rederiavdelningen hos företaget Waystar Royco. Det pågår en konstant kamp inom familjen om vem som ska göras till syndabock för skandalen. Ibland återberättas några av detaljerna, men den viktigaste indikatorn på det rådande synsättet inom familjen är beteckningen som ges flertalet fall: "NRPI" – "No real person involved". Att vara "en riktig människa" i den här världen innebär att betyda något som de flesta vanliga dödliga aldrig kan uppnå. För att ens kunna existera måste man, som James Poniewozik beskriver det i en kommentar om serien i New York Times, vara en helt annan sorts varelse.

Kendall Roy må uttrycka avsky över det som pågått, men vi har att göra med en person som tillät att hans egen skuld täcktes över när han var ute för att köpa droger, och servitören han lockat med sig på turen omkom. Hans moraliska kompass är således högst flexibel.

Dottern Shiv är den enda som vidhåller att hon inte alls känt till övergreppen – något hennes syskon cyniskt avfärdar. På rekommendation av sin farfar, Ewan Roy, tar kusinen Greg hjälp av en advokatveteran som nonchalant säger sig drivas av viljan att bevaka Gregs intressen, men som uppenbarligen ser sin chans att äntligen "avslöja kapitalismens strukturella motsättningar som ger

sig till känna i dagens företags-Amerika". Gregs förskräckta ansiktsuttryck antyder hur "roligt" det vore att se.

Om det i "Succession" råder ett moraliskt vakuum ser vi i "Billions" ett annat slags dynamik mellan huvudpersonerna hedgefondmiljardären Bobby Axelrod och den federala utredaren Chuck Rhoades. Ett nyckeldilemma i den här dramaserien hanteras nämligen på ett helt annat sätt. Axelrod har fått insiderinformation om utfärdandet av en casinolicens till staden Sandicot. I ett försök att ligga steget före köper Axelrod upp en så kallad

”

I "Succession" råder ett allmänt förfall; en bitterhet sprids då den gamla mediavärldens tidningar och nationella tv-utbud långsamt håller på att dö ut.

"distressed bond option" som bär stadens skulder. En fiende kommer in i bilden och planen omintetgörs.

Därmed kvarstår frågan: vad ska man nu göra med skulden? Hans traders kallas till krismöte, och valet som diskuteras står mellan att antingen ta en kortsiktig förlust för att investera i staden och så småningom se en återuppbyggnad och tillväxt, eller kräva in skulden direkt, vilket skulle medföra åtstramningar och kraftiga nedskärningar på arbets-

→ SvD.se

Det ljuva näringslivet

PREMIUM
Läs även "Så blev det riskkapitalister av oss allihopa" av Victor Galaz (27/12 2020).
SvD.se/
understrecket

marknaden. För kollegan och marknadsanalytikern Taylor Mason är det kränkande att man ens diskuterar det här valet – om staden har levt över sina tillgångar bör den också få ta de darwinistiska konsekvenserna.

Axelrod med sin arbetarbakgrund tar till sig båda sidornas argument, innan han fattar sitt beslut. I slutändan blir stadens aktade Remington-skulptur ytterligare en trofé som visas i hans högkvarters atrium, vilket vittnar om vilken väg han valde. Ändå får man känslan av att han kämpar med ett genuint dilemma.

Både "Succession" och "Billions" är mycket underhållande och skickligt skrivna. Affärsvärldens språkbruk och jargong har tagits tillvara och manusförfattarna älskar sina populärkulturella referenser. Vi får se på medan huvudpersonerna försöker verkställa sina oärliga planer, där lojaliteter utnyttjas för att tillfredsställa behoven hos dessa "exceptionella" individers galna egon. Även om vi ännu inte har fått se korruptionen i dagens finans-Amerika avslöjas i "Succession", har hedgefondkungen i "Billions" förlorat den kamp han satt igång mot den "liberal-kommunistiske" miljardären Mike Prince.

Inom finanskapitalismen är det obehindrade flödet av pengar genom det globala systemet enbart ett av många flöden som kontrolleras, vid sidan av idéer, ord och begär. "Billions" går en bit på vägen för att manifestera dessa abstrakta flöden.

I "Succession" råder ett allmänt förfall; en bitterhet sprids då den gamla medievärldens tidningar och nationella tv-utbud långsamt håller på att dö ut. Konglomeratet måste "bli omninationellt och ompositionera sig som ett globalt medienav", föreslår Kendall för sina syskon, men samtliga är ovilliga att försöka störta sin far.

För Damian Lewis, Shakespeare-skådespelaren som spelar Bobby Axelrod i "Billions",

Den tredje säsongen av "Succession" pågår just nu på HBO Max – som även visar de fem befintliga säsongerna av den Showtime-producerade "Billions".

Foto: HBO Max

finns svaret i repliken ur dramat "Julius Caesar": "Det onda som människor gör överlever dem."

Skadan som de verkligt mäktiga i världen åsamkar går dock bortom den mobbing, det intrigerande och svek som vi ser i "Succession". Snarare handlar det, som filosofen Alain Badiou skriver i sin bok om ondska ("L'éthique: Essai sur la conscience du mal", 1993), om ett undergrävande av själva sanningen om världen, där tron på det liberala kapitalistiska systemet i stället kontinuerligt upprätthålls genom en positionering av ondskan som extern, alltid befinnandes någon annanstans. Som Winston Churchill uttryckte det: liberal kapitalism är på inget vis det bästa systemet för att styra världen, men det är det minst dåliga.

För Badiou går politik ut på att skapa nya tankar, snarare än att förvalta status quo. Konsten (och ibland vissa tv-serier) kan ge oss möjlighet att se och tänka världen annorlunda, i stället för att bara passivt acceptera det nyliberala antagandet att vi lever i den bästa av världar, eller motvilligt acceptera att dess ofullkomlighet är att föredra framför den totalitarism som oundvikligen följer av radikala förändringar.

Frågan är om vi kan urskilja några fragmentariska ögonblick av sanning inom dessa konstverk där en helt annan typ av tanke kan uppstå.

Streaming har blivit en central konsumtionsform i den kognitiva kapitalismens samtid. I denna tv-seriedramats nya gyllene era ges skaparna en helt annan nivå av frihet än tidigare, då besluten på ett mer direkt sätt styrdes av reklamintäkter, som stod i korrelation till tittarsiffror. Folk har ingenting emot att följa dessa komplexa intriger många timmar i sträck, även om de kräver en hög koncentrationsnivå. Genom webben och sociala medier finns dessutom

numera gott om utrymme för åsikter och diskussioner. Vi erbjuds en uppslukande upplevelse och samtidigt en reflexiv kritik.

När strömningstjänsterna expanderar ökar också mängden dramer exponentiellt, där en effekt kan sägas vara att de låser in oss i en sorts vanemässiga uppmärksamhetsmaskiner. Ändå frigörs samtidigt en mindre begränsande kreativ energi hos några av de skickligaste manusförfattarna och regitalangerna: i mötet mellan estetik, teknologi och kapitalism skapas en komplex social väv som omsluter oss och svarar på denna nya kulturella dynamik. Det finns, som filosoferna Theodor W Adorno och Max Horkheimer träffande beskrev saken i "Upplysningens dialektik" från 1944, en tendens hos kulturindustrin att förvandla vårt tänkande till konsumtion. I dagens strömningsmedier har den tendensen förstärkts till en algoritmiskt driven medvetandeström.

Ändå kan vi, genom vissa av dessa tv-serier, stundtals få insikter om vår existens i världen, en värld formad av trauma, längtan efter rättvisa och en fast övertygelse.

Översättning: Emilia Ergin

John Lynch

John Lynch

Docent i film- och medievetskap vid Karlstads universitet, aktuell med boken "Between habit and thought in new tv serial drama" (Routledge)

understreckt@svd.se